

DE KAST

Leo Pleysier

De kast

ROMAN

2021

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Copyright © 1991 Leo Pleysier
Eerste druk 1991
Achtste, herziene druk 2021
Omslagontwerp Brigitte Slangen
Omslagbeeld Roger Raveel, *Huiselijkheid*, 1948
Foto auteur Fred Debrock
Vormgeving binnenwerk Adriaan de Jonge
Druk Wilco, Amersfoort
Bindwerk Abbringh, Groningen
ISBN 978 94 031 2331 8
NUR 301

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

De dingen zijn echt, de mensen van horen zeggen.

Of ik het was, vroeg ze.

Jazeker, zei ik.

Dat zij het was. Met ons Greet, zei ze.

Dat ik dat hoorde ja.

Zij niet. Want dat ik toch zó door mijn neus klonk precies in de telefoon?

Snipverkouden, zei ik. Al een paar dagen.

Verwondert mij niks, zei ze. Met dat weer de laatste tijd.

Ja, zei ik.

Wilfried trouwens ook. Die liep ook al bijna veertien dagen te snorren. Maar zij dacht dat het bij hem vooral van de hooikoorts was, zei ze. Want zo onderhand was het daar de tijd van het jaar ook weer voor.

En, vroeg ze, voor de rest alles goed?

Sommige dingen dan toch ja.

Nu ja, zo gesteld was dat eigenlijk een domme vraag. Maar het was een poos geleden dat ze nog iets gehoord had van ons. Hoe is 't ermee? – want ik zal het dan zo vragen, zei ze.

Nogal stilletjes, zei ik. Ge hebt zo van die dagen of weken soms.

Ahzo?

Ja.

Godja, zij kende dat natuurlijk. Haar overkwam dat ook wel eens. En meestal ook rond deze tijd van het jaar. De winter waar geen eind meer aan lijkt te komen. En met die donkerte en dat gemiezer buiten. En dikwijls van heel de dag het huis niet uit geweest en niemand gehoord of gezien. Zo van die dagen waarop ze maar amper geleefd had precies en waarop ze zich 's avonds in bed dan afvroeg van: hoeveel zinnen heb ik nu éigenlijk gezegd vandaag? Dat zullen er nog niet te veel zijn. En als ze de voorbij dag dan zo eens overschouwde, bleek het nog hoofdzakelijk tegen de hond te zijn geweest dat ze gepraat had. 's Ochtends als ze hem binnenliet: kom Lord, kom nu maar binnen, kom!

Maar ge hebt toch geen al te vuil poten zeker?

Koest!

Zit!

Eet uw schotel brokken leeg en morst niet te veel en voegt uw eigen!

En 's avonds als ze hem uitliet ook zo nog een paar

woorden: vooruit Lord, naar buiten gij!

Luie beest dat ge daar ligt heel de dag!

Nog even dollen buiten en dan in uw hok want het is tijd!

Enfin, ge weet wel, zei ze, wat een mens zoal kwijt kan tegen een hond. Veel is dat niet. Zo tien of vijftien zinnen op een hele dag waren dat soms maar geweest, meer niet, als ze achteraf in bed de optelling maakte. Want Wilfried had overdag zijn handen meer dan vol altijd met zijn polissen en zijn paperassen en zijn verzekeringen of met rondrijden van hier naar daar en met zitten telefoneren op zijn bureel met experten of klanten. En 's avonds pompaf voor zijn teevee wilde hij dan gewoonlijk ook met rust gelaten worden, zei ze. Vanavond zeker, nu er weer voetbal op is.

O ja, ze kende dat zelfs heel goed, zei ze.

Wat?

Welja, dat gevoel.

Jaaja.

En of met Marianne alles goed was, vroeg ze. En of die nog altijd in dezelfde klas van dezelfde school les gaf? En met de kinderen toch ook alles in orde?

Dat ik altijd hartgrondig hoopte van wel, zei ik.

Maar waar ze voor belde...

Vertel eens, zei ik.

Welja, want dat ze bijna klaar was met de grote kuis. Verleden week was ze daaraan begonnen, samen met de kuisvrouw...

Of zij dan nooit eens een keer oversloeg?

...o nee, want dat ze daar elk voorjaar goed op tijd mee begon, met de grote kuis. Kamer per kamer werkte ze dan af. Want dat is hier een heel gedoe hoor! zei ze. Eer dat ge hier zo eens helemaal rond zijt geweest...

Dat ik dat wel wist, zei ik.

...al die kamers. En Wilfrieds bureel daar dan nog bij. En de kuisvrouw die toch ook maar twee voormiddagen per week kwam. Alle gordijnen eraf. En die grote, hoge ramen. Dat houtwerk en dat glas. En de plafonds. En alles van de wanden gehaald. En naderhand terug op zijn plaats. En dan de kasten nog.

Maar de kasten deed ze altijd zélf, zei ze. Vanbinnen. Daar moest de kuisvrouw met haar neus niet in zitten, in de kasten. En daarbij, met de inbreker die ze vorig jaar op bezoek hadden gehad, was er bij haar in huis al genoeg gepikt.

Dat ik dat kon aannemen, zei ik.

Om de haverklap dat er bij haar in de buurt een of ander huisalarm aansloeg tegenwoordig. En Wilfried die daar

dan gewoonlijk op afgaat, als hij thuis is tenminste, samen met de Lord. Meestal is dat dan een hoop herrie en gedoe voor alleen maar een opengewaaide binnendeur of zo. Of voor een vlieg die in de detector was gekropen. Maar een mens weet toch maar nooit, zegt Wilfried dan altijd. En daarbij, het is ook een hele gerustheid voor uw eigen. Voor als ge zelf uw huis zoal eens alleen achterlaat. Voor als ge uw eigen alarm hebt ingeschakeld en ge dan weet dat ge op uw geburen kunt rekenen. Voor het overige hebben we in deze villawijk niet veel te maken met mekaar. Maar bij een alarm, zei ze, dan verstaan wij mekaar als geburen weer heel goed.

Dat is toch ook al iets, zei ik.

De enige in haar straat waar ze op de stoep wel eens een praatje mee placht te maken, was een oude Brusselse weduwe van tegen de tachtig die een paar huizen verderop moederziel alleen in haar grote villa zat te wonen. Het mens was moeilijk ter been de laatste jaren en was pas onder het mes geweest. Vorige zomer was ze ook al maar amper nog buiten gekomen. En ze had geklaagd toen, Georgette, want zo heette ze, over het feit dat ze haar crème-glace niet meer bij kant kreeg. Zo gebrand dat ze daar nog altijd op was, Georgette, op haar wekelijkse crème-glace van Schoentjes Ijs. Want met haar slechte benen. Hij reed haar elke zondag straal voorbij, Schoentjes Ijs, zonder dat ze hem kon tegenhouden. Vooraleer zij goed en wel tot op straat was gesukkeld, was hij altijd al lang de laan uit met zijn ijskar. Het was zo ongeveer het enige waar ze nog echt smaak van had op haar oude dag,

had ze gezegd tegen haar, van die zondagse crème-glace van Schoentjes IJs. En daarom had zij dat vorige zomer nog geregeld voor Georgette. Ze had afgesproken met Schoentjes IJs dat hij tijdens zijn ronde moest letten op de lamp boven Georgettes voordeur. En dat haar brandende lamp voortaan betekende dat hij moest stoppen want dat zij binnen zat te wachten op een crème-glace van hem. Een horentje met twee bollen, pistache en vanille met room en gemalen amandelnootjes bovenop, moest het altijd zijn voor haar. En elke keer als de lamp brandt, stopt hij en brengt hij eigenhandig haar crème-glace tot binnen in huis zodat ze voortaan niet meer te klagen heeft, Georgette, over dat hij weer voorbij was gereden op zijn ronde, Schoentjes IJs, zonder halt te hebben gehouden bij haar met zijn kar.

Nog maar goed geregeld zo, zei ik.

En op mijn ronde ben ik dan nu eindelijk aan de woonkamer toe, zei ze. Eergisteren was ze daaraan begonnen. Ze had gezegd, zei ze, tegen de kuisvrouw: begint gij al maar met die kast te boenen aan de buitenkant; ikzelf zal ze dan achteraf vanbinnen wel onder handen nemen! Ge weet wel, zei ze, die antieke hoge hoekkast van ons thuis vroeger die hier nu bij mij in de woonkamer staat.

Ja, zei ik, die ken ik nog wel, die kast.

Wat zegt ge?

Dat ik die nog wel kén, die kast!

Zeg, gij hebt het zo te horen in de telefoon toch goed zitten hoor! zei ze. Precies of gij daar nog maar flink last van hebt, van die verkoudheid!

Want zo door mijn neus en slecht verstaanbaar dat ze me vond klinken.

Dat ik zou proberen wat luider te praten, zei ik.

Welja, en dat ze daar gisteren eindelijk in begonnen was, in die hoekkast. Want ze had al zo dikwijls bij haar eigen gedacht, van: hoog tijd dat ik eens ga rommelen in die kast want wat dáár allemaal nog in zit! Ik zou er onderhand toch eens wat orde in moeten brengen, had ze al zo dikwijls gedacht. En daarbij, ook Wilfried had al een paar keren gezegd tegen haar van: zeg, die kast van ullie thuis vroeger! Ge moet daar eens werk van maken onderhand. Want wat dáárin nog zit allemaal! Als ge ze open durft te trekken, valt er van alles uit elke keer. Met die rommel en die bazaar van ullie thuis vroeger daar nog in. En een stofnest dat dat ook is! Ge moet er eens wat plaats in maken en ordenen vanbinnen want zelf van uw eigen gerief kunt ge daar niks in kwijt, in die kast. Terwijl hij op zijn bureel met nog ik-weet-niet-hoeveel dossiers en classeurs en mappen zat waar hij geen blijf mee wist en die daar gewoon op een stapel tegen de grond lagen.

En daarbij, had hij gezegd: er kan toch gemakkelijk de helft worden opgestookt zeker, van wat daarin zit, in die kast! Ge kunt dat toch allemaal niet blijven bewaren! Stook dat toch op! Gelijk hij gedaan had, zei ze, met het merendeel van wat hij nog tegengekomen was in de kasten en laden van zijn eigen ouders eenmaal die goed en wel begraven waren alle twee.

En gisterenmorgen – Wilfried sliep nog, maar zichzelf lag al een hele tijd wakker in bed naar het plafond te kijken – had ze bij haar eigen gedacht van: ik begin daar maar eens aan, aan die kast. De kuisvrouw komt vandaag niet, dan kan ik ze zo eens op mijn gemak zelf uitladen. De schuiven. De schappen. En Wilfried is straks ook weer de baan op met zijn verzekeringen. Dan heb ik heel de voormiddag voor mij alleen vandaag. Ik begin daar straks maar eens op mijn gemakske aan, had ze gedacht toen, aan die kast.

En of ik toch nog wel wist zeker, vroeg ze, dat ze nog zo vol zat als een ei, die kast, toen ze verhuisd was naar Mechelen? Want wat dáár allemaal nog in zat!

Dat ik me daar zo het een en het ander nog wel van herinnerde ja.

En of ik me ook toch nog wel herinnerde zeker hoe het kwam dat die kast bij haar was beland?

Jazeker, zei ik. Dat ik me dat zeker nog herinnerde. Want zelf was ik toch ook aanwezig geweest bij de verdeling van de ouderlijke meubelen en het huisraad, een paar weken na moeders dood en begrafenis.

En onze Robert die dat nog maar handig en zo helemaal op zijn eigen manier had aangepakt toen. Zo van: zeg, we gaan er hier vanavond niet te veel cirque rond maken hoor! Dat het een beetje vooruitgaat want anders zitten we hier morgenvroeg nog. Da's toch waar! En mag ik vooraf ook vragen, zo had hij eraan toegevoegd, onze